ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1985

Vyhlásené: 31.01.1985 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

5

VYHLÁŠKA
ministra zahraničných vecí
z 27. novembra 1984
o Dohovore o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov

Dňa 13. novembra 1979 bol v Ženeve dojednaný a v mene Československej socialistickej republiky podpísaný Dohovor o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov. S Dohovorom vyslovilo súhlas Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky a prezident Československej socialistickej republiky ho ratifikoval. Ratifikačná listina bola uložená u generálneho tajomníka Organizácie spojených národov, depozitára Dohovoru, 23. decembra 1983. Dohovor nadobudol platnosť na základe svojho článku 16 ods. 1 dňom 16. marca 1983 a pre Československú socialistickú republiku na základe toho istého článku ods. 2 dňom 22. marca 1984. Český preklad Dohovoru sa vyhlasuje súčasne.*)

Minister:

Ing. Chňoupek v.r.

DOHOVOR o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov

Zmluvné strany tohto Dohovoru, rozhodnuté podporovať vzťahy a spoluprácu v oblasti ochrany životného prostredia, súc si vedomé významu činnosti Európskej hospodárskej komisie OSN pri upevňovaní takých vzťahov a spolupráce, najmä v oblasti znečisťovania ovzdušia včítane diaľkového prenosu látok znečisťujúcich ovzdušie, uznávajúc príspevok Európskej hospodárskej komisie OSN k mnohostrannej realizácii príslušných ustanovení Záverečného aktu Konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe, prihliadajúc na časť kapitoly o životnom prostredí Záverečného aktu Konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe vyzývajúcej na spoluprácu pri sledovaní znečisťovania ovzdušia a jeho účinkov včítane diaľkového prenosu látok znečisťujúcich ovzdušie a na rozpracovanie prostredníctvom medzinárodnej spolupráce rozsiahleho programu monitorovania a vyhodnocovania diaľkového prenosu látok znečisťujúcich ovzdušie počínajúc kysličníkom siričitým a s možným rozšírením na iné znečisťujúce látky, berúc do úvahy príslušné ustanovenia Deklarácie Konferencie OSN o životnom prostredí a najmä 21. zásadu, ktorá vyjadruje spoločné presvedčenie, že štáty majú v súlade s Chartou OSN a so zásadami medzinárodného práva zvrchované právo využívať svoje vlastné zdroje v súlade s vlastnou politikou životného prostredia a zodpovednosť zabezpečiť, aby činnosť v rámci ich právomoci a kontroly nepoškodila životné prostredie iných štátov alebo oblasti za hranicami ich národnej právomoci, uznávajúc existenciu možných krátkodobých a dlhodobých nepriaznivých účinkov látok znečisťujúcich ovzdušie včítane znečisťovania ovzdušia prechádzajúceho hranicami štátov, znepokojené, že predpovedané zvýšenie úrovne vypúšťania znečisťujúcich látok v regióne môže zosilniť také nepriaznivé účinky, uznávajúc potrebu študovať dôsledky diaľkového prenosu látok znečisťujúcich ovzdušie a potrebu hľadať riešenie poznaných problémov, potvrdzujúc svoju ochotu posilňovať aktívnu medzinárodnú spoluprácu pri rozvoji vhodných národných opatrení a koordinovať štátne akcie v boji proti znečisťovaniu ovzdušia včítane diaľkového znečisťovania ovzdušia prechádzajúceho hranicami štátov prostredníctvom informácií, konzultácií, výskumu a monitorovania, dohodli sa na tomto:

DEFINÍCIE

Článok 1

Na účely tohto Dohovoru:

a) „znečisťovanie ovzdušia“ znamená vnášanie človekom, či už priamo alebo nepriamo, látok alebo energie do ovzdušia, ktoré majú zhubné účinky takého rázu, že ohrozujú zdravie ľudí, poškodzujú živé zdroje a ekosystémy a hmotný majetok, ako aj narúšajú a zasahujú do rekreačnej stránky a iného oprávneného využívania životného prostredia; „látky znečisťujúce ovzdušie“ budú sa interpretovať obdobne;

b) „diaľkové znečisťovanie životného prostredia prechádzajúce hranicami štátov“ znamená znečisťovanie ovzdušia, ktorého fyzický pôvod je úplne alebo čiastočne na území v národnej právomoci jedného štátu a ktoré má záporné účinky na území pod právomocou iného štátu v takej vzdialenosti, že nemožno všeobecne rozlíšiť podiel jednotlivých zdrojov alebo skupín zdrojov emisií.

ZÁKLADNÉ ZÁSADY

Článok 2

Zmluvné strany, riadne berúc do úvahy s tým spojené skutočnosti a problémy, sú rozhodnuté chrániť človeka a jeho životné prostredie pred znečisťovaním ovzdušia a budú sa usilovať o obmedzovanie, a pokiaľ možno, postupne znižovať a predchádzať znečisťovaniu ovzdušia včítane diaľkového znečisťovania ovzdušia prechádzajúceho hranicami štátov.

Článok 3

Zmluvné strany v rámci tohto Dohovoru budú prostredníctvom výmeny informácií, konzultácií, výskumu a monitorovania robiť bez zbytočných prieťahov politiku a stratégiu, ktorá bude slúžiť ako prostriedok boja proti vypúšťaniu látok znečisťujúcich ovzdušie, berúc pritom do úvahy úsilie, ktoré sa už urobilo na národnej a medzinárodnej úrovni.

Článok 4

Zmluvné strany si budú vymieňať informácie a preskúmajú svoje opatrenia, vedeckú činnosť a technické opatrenia zamerané na boj v najvyššej možnej miere proti vypúšťaniu látok znečisťujúcich ovzdušie, ktoré môžu mať nepriaznivé účinky, čím prispejú k zníženiu znečisťovania ovzdušia včítane diaľkového znečisťovania ovzdušia prechádzajúceho hranicami štátov.

Článok 5

Na žiadosť budú sa v začiatočnom štádiu robiť konzultácie medzi zmluvnými stranami, ktoré na jednej strane sú skutočne postihnuté alebo vystavené značnému nebezpečenstvu diaľkového znečisťovania ovzdušia prechádzajúceho hranicami štátov, a zmluvnými stranami na strane druhej, pri ktorých a v rámci ich právomoci dochádza alebo by mohlo dôjsť k značnému prispievaniu k diaľkovému znečisťovaniu ovzdušia prechádzajúcemu hranicami štátov v súvislosti s činnosťou vykonávanou alebo zamýšľanou týmito stranami.

RIADENIE KVALITY OVZDUŠIA

Článok 6

Berúc do úvahy články 2 až 5, prebiehajúci výskum, výmenu informácií a monitorovanie a jeho výsledky, náklady a efektivitu miestnych a iných nápravných opatrení a za účelom boja proti znečisťovaniu ovzdušia, najmä znečisťovanie vznikajúce v nových alebo prebudovaných zariadeniach, každá zmluvná strana sa zaväzuje prijať najlepšie opatrenia a stratégiu včítane systému riadenia kvality ovzdušia a ako ich súčasť kontrolné opatrenia v súlade s vyváženým rozvojom, najmä s využitím najlepšej techniky, ktorá je ekonomicky dostupná, a nízkoodpadovej a bezodpadovej technológie.

VÝSKUM A VÝVOJ

Článok 7

Zmluvné strany v súlade so svojimi potrebami budú dávať podnety a spolupracovať pri riadení výskumu a vývoja:

a) existujúcich a navrhovaných technológií na zníženie emisií zlúčením síry a iných hlavných látok znečisťujúcich ovzdušie so zreteľom na technickú a ekonomickú vykonateľnosť, ako aj na dôsledky pre životné prostredie;

b) prístrojového zariadenia a iných techník na monitorovanie a meranie emisií a okolných koncentrácií látok znečisťujúcich ovzdušie;

c) zdokonalených modelov na lepšie pochopenie diaľkového prenosu látok znečisťujúcich ovzdušie prechádzajúcich za hranice štátov;

d) účinkov zlúčenín síry a iných hlavných látok znečisťujúcich ovzdušie na ľudské zdravie a životné prostredie včítane poľnohospodárstva, lesníctva, materiálov, vodných a iných prírodných ekosystémov a dohľadnosti s cieľom utvoriť vedecký podklad pre vzťah - dávka/účinok - zameraný na ochranu prostredia;

e) vyhodnocovania alternatívnych opatrení na dosiahnutie cieľov v otázkach prostredia z hospodárskeho, sociálneho hľadiska a z hľadiska životného prostredia včítane zníženia diaľkového znečisťovania ovzdušia prechádzajúceho hranicami štátov;

f) vypracovania vzdelávacích a výcvikových programov týkajúcich sa aspektov znečisťovania životného prostredia zlúčeninami síry a inými hlavnými látkami znečisťujúcimi ovzdušie.

VÝMENA INFORMÁCIÍ

Článok 8

Zmluvné strany v rámci Výkonného orgánu podľa článku 10 a dvojstranne si budú vo svojom spoločnom záujme vymieňať dostupné informácie o:

a) údajoch o emisiách v dohodnutých termínoch, dohodnutých látok znečisťujúcich ovzdušie počínajúc kysličníkom siričitým, pochádzajúcich z jednotiek siete dohodnutej veľkosti alebo o tokoch dohodnutých látok znečisťujúcich ovzdušie počínajúc kysličníkom siričitým, prechádzajúcich štátnymi hranicami v dohodnutých úsekoch a v dohodnutých termínoch;

b) hlavných zmenách v štátnej politike a vo všeobecnom priemyslovom rozvoji a o ich potenciálnych dôsledkoch, ktoré by pravdepodobne spôsobili značné zmeny v diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov;

c) sledovaní technológií na zníženie znečisťovania ovzdušia týkajúce sa diaľkového znečisťovania ovzdušia prechádzajúceho hranicami štátov;

d) plánovaných nákladoch na reguláciu emisií zlúčenín síry a ostatných látok znečisťujúcich ovzdušie v štátnom meradle;

e) meteorologických a fyzikálno-chemických údajoch týkajúcich sa procesov v priebehu prenosu škodlivín;

f) fyzikálno-chemických a biologických údajoch týkajúcich sa účinkov diaľkového znečisťovania ovzdušia prechádzajúceho hranicami štátov a o rozsahu škôd,[2]) ktorý sa podľa týchto údajov môže pripísať diaľkovému znečisťovaniu ovzdušia prechádzajúcemu hranicami štátov;

g) národných, subregionálnych a regionálnych opatreniach a stratégiách na kontrolu a obmedzovanie zlúčenín síry a iných hlavných látok znečisťujúcich ovzdušie.

REALIZÁCIA A ĎALŠÍ ROZVOJ KOOPERATÍVNEHO PROGRAMU MONITOROVANIA A VYHODNOCOVANIA DIAĽKOVÉHO ŠÍRENIA LÁTOK ZNEČISŤUJÚCICH OVZDUŠIE V EURÓPE

Článok 9

Zmluvné strany zdôrazňujú potrebu realizácie existujúceho „Kooperatívneho programu monitorovania a vyhodnocovania diaľkového prenosu látok znečisťujúcich ovzdušie v Európe“ (ďalej len EMEP) a so zreteľom na ďalší rozvoj tohto programu súhlasia zdôrazniť:

a) že je žiadúce, aby sa zmluvné strany zapojili a plne realizovali „Kooperatívny program monitorovania (EMEP)“, ktorý je v prvej fáze založený na monitorovaní kysličníka siričitého a blízkych látok;

b) potrebu využívať porovnateľné alebo štandardizované postupy pre monitorovanie, kdekoľvek to je možné;

c) že je žiadúce založiť program monitorovania na systéme tak štátnych, ako aj medzinárodných programov. Zriaďovanie monitorovacích staníc a zhromažďovanie údajov sa bude vykonávať v rámci štátnej právomoci krajiny, v ktorej budú monitorovacie stanice umiestnené;

d) že je žiadúce zriadiť rámec pre koordinovaný program monitorovania životného prostredia založený a berúci do úvahy súčasné a budúce štátne, subregionálne a regionálne aj iné medzinárodné programy;

e) potrebu vymieňať si v dohodnutých obdobiach údaje o emisiách dohodnutých látok znečisťujúcich ovzdušie, počínajúc kysličníkom siričitým, pochádzajúcich z jednotiek siete dohodnutých veľkostí alebo o tokoch dohodnutých látok znečisťujúcich ovzdušie, počínajúc kysličníkom siričitým, cez hranice štátov v úsekoch dohodnutej dĺžky a v dohodnutých obdobiach. Metóda včítane modelu používaná na určenie tokov látok znečisťujúcich ovzdušie a rovnako tak metóda včítane modelu použitá na určenie prenosu látok znečisťujúcich ovzdušie, založená na emisných údajoch z jednotiek siete, bude daná k dispozícii a bude sa pravidelne preverovať za účelom zlepšenia metód a modelov;

f) svoju ochotu pokračovať vo výmene a pravidelnej aktualizácii štátnych údajov o celkovom vypúšťaní dohodnutých látok znečisťujúcich ovzdušie počínajúc kysličníkom siričitým;

g) potrebu poskytovať meteorologické a fyzikálno-chemické údaje viažúce sa k procesom, ktoré prebiehajú počas prenosov;

h) potrebu monitorovať chemické zložky v inom prostredí ako je voda, pôda a vegetácia, rovnako tak ako podobný program monitorovania na zaznamenávanie účinku na zdravie a životné prostredie;

i) že je žiadúce rozšíriť štátne siete EMEP a urobiť ich operatívnymi na účely riadenia a dohľadu.

VÝKONNÝ ORGÁN

Článok 10

1. Predstavitelia zmluvných strán utvoria, v rámci Starších vládnych poradcov EHK pre životné prostredie, Výkonný orgán tohto Dohovoru a budú sa v tejto funkcii schádzať najmenej raz za rok.
2. Výkonný orgán bude:
   a) hodnotiť realizáciu tohto Dohovoru;
   b) utvárať podľa potreby pracovné skupiny na posudzovanie otázok týkajúcich sa plnenia a rozvoja tohto Dohovoru, ktoré budú za týmto účelom pripravovať príslušné štúdie a inú dokumentáciu a predkladať odporúčania Výkonnému orgánu na posúdenie;
   c) plniť akékoľvek iné funkcie, ktoré môžu byť vhodné podľa ustanovení tohto Dohovoru.
3. Výkonný orgán bude využívať Riadiaci výbor pre EMEP ako integrálnu súčasť vykonávania tohto Dohovoru; najmä potom s ohľadom na zhromažďovanie údajov o vedeckej spolupráci.
4. Pri výkone svojich funkcií bude Výkonný orgán, ak to uzná za vhodné, takisto využívať informácie iných príslušných medzinárodných organizácií.

SEKRETARIÁT

Článok 11

Výkonný tajomník Európskej hospodárskej komisie OSN bude pre Výkonný orgán vykonávať nasledujúce sekretariátne funkcie:

a) zvolávať a pripravovať schôdzky Výkonného orgánu;

b) odovzdávať zmluvným stranám správy a iné informácie prijaté v súlade s ustanoveniami tohto Dohovoru;

c) vykonávať funkcie určené Výkonným orgánom.

DODATKY K DOHOVORU

Článok 12

1. Ktorákoľvek zmluvná strana môže navrhovať dodatky k tomuto Dohovoru.
2. Text navrhovaných dodatkov sa postúpi písomne Výkonnému tajomníkovi Európskej hospodárskej komisie OSN, ktorý ich odovzdá všetkým zmluvným stranám. Výkonný orgán prediskutuje navrhnuté dodatky na budúcej výročnej schôdzke za podmienky, že tieto návrhy rozoslal Výkonný tajomník Európskej hospodárskej komisie OSN všetkým zmluvným stranám najneskôr deväťdesiat dní vopred.
3. Dodatok k tomuto Dohovoru sa bude prijímať konsensom predstaviteľov zmluvných strán a nadobudne platnosť pre zmluvné strany, ktoré ho schválili, deväťdesiatym dňom po dátume, keď dve tretiny zmluvných strán uložili svoje listiny o prijatí u depozitára. Dodatok potom nadobudne platnosť pre akúkoľvek zmluvnú stranu deväťdesiatym dňom po dátume, keď táto zmluvná strana uloží svoju listinu o prijatí dodatku.

RIEŠENIE SPOROV

Článok 13

Ak vznikne spor medzi dvoma alebo viacerými zmluvnými stranami tohto Dohovoru, pokiaľ ide o jeho výklad alebo vykonávanie, budú tieto strany hľadať riešenie rokovaním alebo akýmkoľvek iným spôsobom riešenia sporov, ktorý je prijateľný pre strany v spore.

PODPIS

Článok 14

1. Tento Dohovor bude otvorený na podpis v úradovni Organizácie spojených národov v Ženeve od 13. do 16. novembra 1979 pri príležitosti Schôdzky na vysokej úrovni o ochrane životného prostredia v rámci Európskej hospodárskej komisie členskými štátmi Európskej hospodárskej komisie a štátmi majúcimi konzultatívny status v Európskej hospodárskej komisii podľa článku

8 rezolúcie Hospodárskej a sociálnej rady OSN 36 (IV) z 28. marca 1947 a regionálnymi hospodárskymi integračnými organizáciami pozostávajúcimi zo zvrchovaných členských štátov Európskej hospodárskej komisie, ktoré sú príslušné na rokovanie, uzavieranie a aplikáciu medzinárodných dohôd vo veciach upravovaných týmto Dohovorom.

2. V rámci svojej právomoci budú také regionálne hospodárske integračné organizácie vo svojom mene vykonávať práva a plniť povinnosti, ktoré tento Dohovor pripisuje ich členským štátom. V takých prípadoch nebudú členské štáty týchto organizácií oprávnené vykonávať také práva individuálne.

RATIFIKÁCIA, PRIJATIE, SCHVÁLENIE A PRÍSTUP

Článok 15

1. Tento Dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu.
2. Tento Dohovor bude otvorený na prístup počínajúc 17. novembrom 1979 štátom a organizáciám uvedeným v článku 14 odsek 1.
3. Listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe budú uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, ktorý bude vykonávať funkciu depozitára.

NADOBUDNUTIE PLATNOSTI

Článok 16

1. Tento Dohovor nadobudne platnosť deväťdesiatym dňom po dátume uloženia dvadsiatej štvrtej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe.
2. Pre každú zmluvnú stranu, ktorá ratifikuje, prijme alebo schváli tento Dohovor alebo pristúpi k nemu po uložení dvadsiatej štvrtej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe, nadobudne Dohovor platnosť deväťdesiatym dňom po dátume, čo táto zmluvná strana uložila svoju listinu o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe.

VÝPOVEĎ

Článok 17

Kedykoľvek po uplynutí piatich rokov od dátumu nadobudnutia platnosti tohto Dohovoru pre zmluvnú stranu, môže táto zmluvná strana písomne oznámiť depozitárovi výpoveď Dohovoru. Každá taká výpoveď nadobudne platnosť deväťdesiatym dňom po dátume, keď ju depozitár dostal.

PLATNOSŤ TEXTOV

Článok 18

Originál tohto Dohovoru, ktorého anglické, francúzske a ruské znenie má rovnakú platnosť, bude uložený u generálneho tajomníka Organizácie spojených národov.

Na dôkaz toho dolu podpísaní, na tento účel riadne splnomocnení, podpísali tento Dohovor.

Dané v Ženeve dňa 13. novembra tisíc deväťsto sedemdesiateho deviateho roka.

*) Tu sa uverejňuje slovenský preklad.

2) Tento Dohovor neobsahuje pravidlá o zodpovednosti štátu za spôsobenú škodu.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.